

FEAD a European Food Banks Federation

2019 Implementačná správa za rok

Obsah

1. FEAD a European Food Banks Federation:
prehľad / strana 1

2. Najdôležitejšie udalosti
FEAD v roku 2019 / strana 3

3. FEAD a európske potravinové
banky v čase pandémie
COVID-19 / strana 8

1.

FEAD a European Food Banks Federation: prehľad

Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (Fund for European Aid to the Most Deprived - FEAD) založený v roku 2014 sa zaoberá najhoršími formami chudoby v EÚ, ako je nedostatok potravy, chudoba detí a bezdomovecstvo s celkovou alokáciou 3,8 miliardy EUR (v súčasných cenách) pre programovacie obdobie rokov 2014-2020. EÚ poskytuje až 85 % financovania, ktoré je doplnené vlastnými zdrojmi členských štátov. Týmto sa celková hodnota fondu zvyšuje na približne 4,5 miliardy EUR.

Členské štáty môžu použiť tieto financie dvoma spôsobmi:

- pre operačný program potravinová a/alebo základná materiálna pomoc (OP I); a/alebo
- pre operačný program sociálnej inklúzie (OP II).¹

23 členských štátov si vybrali OP I, zatiaľ čo štyri sa rozhodli pre OP II. Žiadny členský štát nevyužil možnosť mať obidva typy operačných programov. FEAD, ktorý je jediným európskym fondom na riešenie najťažších foriem chudoby, pomohol uspokojiť základné potreby najzraniteľnejších občanov. Okrem zmiernenia chudoby prostredníctvom potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci FEAD zaviedol aj inovácie, ktoré členským štátom umožňujú spustiť skutočné procesy sociálnej inklúzie.

¹ Podľa pracovného dokumentu pracovníkov Komisie *Strednodobé hodnotenie Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby* (s. 7) ide o podrobnosti týkajúce sa operačných programov: OP I Potravinový: BE, BG, EE, ES, FI, FR, MT, PL, SL, UK, OP I Základný materiál: AT a OP I Potravinový a základný materiál: CY, CZ, EL, HR, IE, IT, LT, LU, LV, PT, RO, SK; OP II Sociálna inklúzia: DE, DK, NL, SE.

² Európska komisia, *Pracovný dokument pracovníkov Komisie: Strednodobé hodnotenie Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby*, 27. marca 2019

12,7M

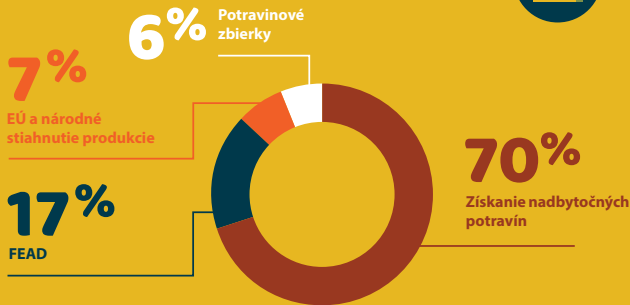
ľudí bolo medzi
rokmi 2014 až 2017
podporených FEAD

1,3M

ton potravín bolo
distribúovaných
medzi rokmi 2014
až 2017²

Od nadobudnutia účinnosti sa niektorí členovia federácie European Food Banks Federation (FEBA) podieľajú na implementácii fondu a prispievajú k dodávkam potravín a/alebo základného tovaru charitatívnym organizáciám pomáhajúcim ľuďom v núdzi. Aj keď hlavná misia členov FEBA spočíva v predchádzaní plytvaniu potravinami a znižovaní potravinovej neistoty prostredníctvom zhodnocovania a prerozdeľovania bezpečných a dobrých potravín, ktoré sa zachránia, aby sa z nich nestal potravinový odpad, **FEAD predstavuje doplnkový zdroj dodávok nadbytočných potravín získaných z hodnotového reťazca v potravinárstve**, a tiež ďalších kanálov, ako sú ovocie a zelenina stiahnuté z trhu a potraviny zhromaždené z jednotlivých darov.

Zdroje potravín získané potravinovými bankami

9,5m

najodkázanejším osobám
pomohla sieť FEBA v roku
2019 prostredníctvom

45 283

miestnych partnerských
organizácií vďaka odbornosti

32 280

spolupracovníkov (84 %
dobrovoľníkov) a poskytnutiu

768 000

ton potravín, z čoho 17 %
pochádza z FEAD

Preskúmajte Výročnú správu
FEBA za rok 2019!

Malý fond s ambicióznym cieľom

Fond podporuje sociálnu súdržnosť, posilňuje sociálne začleňovanie, a teda v konečnom dôsledku prispieva k cieľu odstránenia chudoby v Únii tak, že prispieva k dosiahnutiu cieľa, ktorým je v súlade so stratégiou Európa 2020 znížiť počet ľudí, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením, aspoň o 20 miliónov, pričom doplná štrukturálne fondy.

Fond prispieva k dosiahnutiu osobitného cieľa zmiernenia najhorších foriem chudoby tým, že poskytuje nefinančnú pomoc najodkázanejším osobám prostredníctvom potravinovej a/alebo základnej materiálnej pomoci a činností, ktorých cieľom je sociálne začlenenie, v záujme sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb. Fond doplná udržateľné odstraňovanie chudoby a sociálnu inklúziu.³

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 z 11. marca 2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby, 11. marca 2014

2.

Najdôležitejšie udalosti FEAD v roku 2019

S cieľom zhromaždiť údaje a informácie, ktoré môžu preukázať vplyv FEAD, FEBA urobila začiatkom júla 2020 prieskum o implementácii fondu FEAD v roku 2019 u 12 členov, ktorí z fondu čerpajú výhody: Belgicko, Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Írsko, Litva, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Španielsko a Taliansko.⁴

Prieskum bol zameraný hlavne na kampaň FEAD v roku 2019 a nedávne konkrétne opatrenia, ktorými sa mení a dopĺňa nariadenie FEAD s cieľom splniť výzvy spojené s COVID-19⁵. Táto správa zhromažďuje odpovede poskytnuté 10 z 12 členov FEBA, ktorí boli zapojení do realizácie FEAD pomocí⁶.

⁴ Pokiaľ ide o Grécko, spresňuje sa, že v roku 2019 Food Bank Greece uskladnila 53 193 kg potravín od FEAD na žiadosť mesta Atény, ale nemohla ich ďalej distribuovať svojim pridruženým charitatívnym organizáciám.

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2020/559 z 23. apríla 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o zavedenie osobitných opatrení na riešenie výskytu ochorenia COVID-19, 24. apríla 2020.

⁶ Krajiny, ktoré odpovedali na prieskum: Belgicko, Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Írsko, Litva, Portugalsko, Španielsko a Taliansko. Neodpovedalo Poľsko a Slovensko.

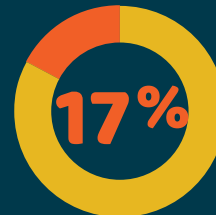
členov FEBA dostalo potraviny pochádzajúce z FEAD a/alebo z národných fondov/programov. Sú to: Belgicko, Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Grécko, Írsko, Litva, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Španielsko a Taliansko.

Celkové množstvo potravín pochádzajúcich z FEAD pre 12 členov FEBA

126 269

Prerozdelených bolo ton potravín od FEAD

z celkového množstva potravín prerozdelených európskymi potravinovými bankami v roku 2019 (768 000 ton potravín)

37%

Celkový počet potravín distribuovaných fondom FEAD v rôznych krajinách od

4%

do

10 048

miestnych partnerských organizácií dostalo od členov FEAD jedlo a/alebo základný tovar prostredníctvom členov FEBA⁷

takmer

5 miliónov

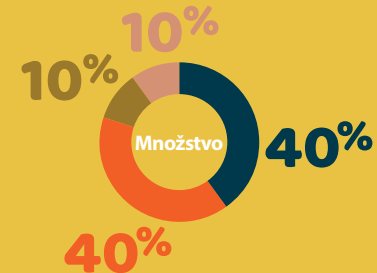
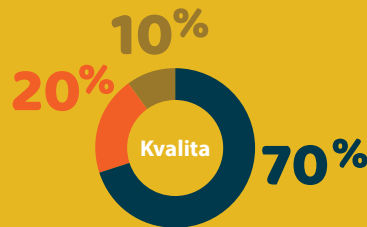
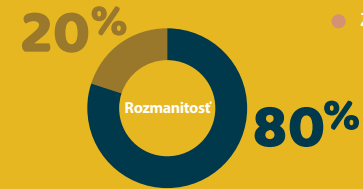
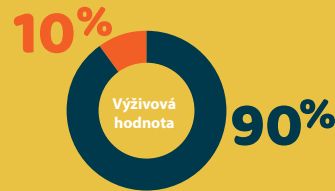

ľudí, ktorí boli najodkázanejší, malo prospech z potravín a/alebo základného tovaru z fondu FEAD, ako aj z iných zdrojov (napr. nadbytočné potraviny z potravinového dodávateľského reťazca, darované potraviny z potravinových zbierok atď.)

Pokiaľ ide o množstvo, kvalitu, rozmanitosť a výživovú hodnotu, respondenti vyjadrili na jedlo z fondu FEAD pozitívny názor. Rozmanitosť potravín z fondu FEAD siahala od základných každodenných tovarov, ako sú múka, cestoviny, ryža, cukor a mnoho ďalších, až po konzervované a mrazené výrobky vrátane mäsa, zeleniny a ovocia, ale aj ďalších potravín, napríklad čerstvého ovocia a zeleniny, čokolády alebo kávy a čaju.

Ako hodnotíte potraviny FEAD?

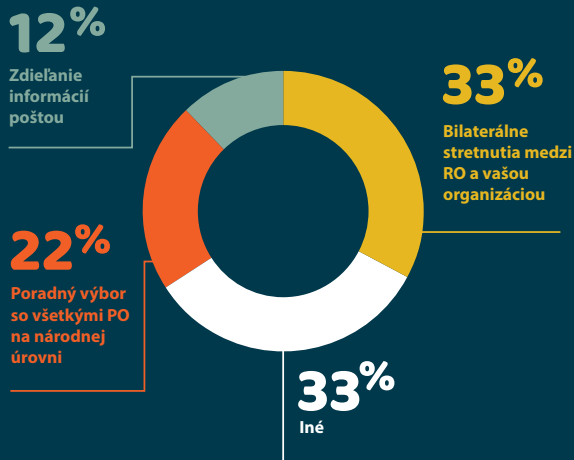
- Výborné
- Dobré
- Primerané
- Zlé

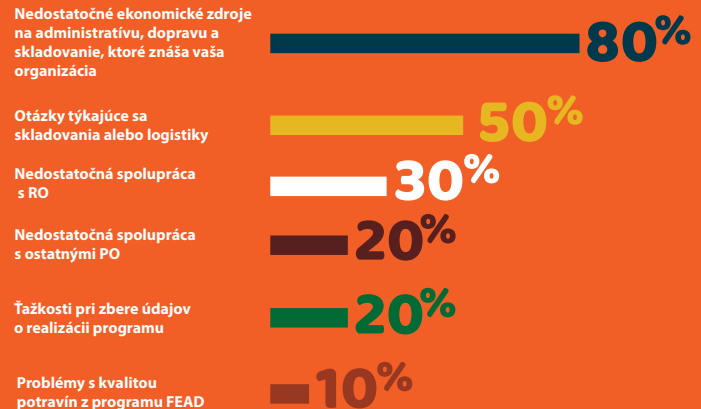
⁷ Odpovede od 7 členov FEBA: Belgicko, Česká republika, Estónsko, Francúzsko, Írsko, Španielsko, Taliansko

Na národnej úrovni sa FEAD realizuje riadiacimi orgánmi (RO) v spolupráci s rôznymi partnerskými organizáciami (PO), ako sú členovia FEBA a ďalšie organizácie občianskej spoločnosti. Niektoré otázky v prieskume sa zameriavali na vzťah medzi riadiacimi orgánmi a členmi FEBA, ako aj na témy, ktoré sa riešili počas stretnutí.

Ako bola vaša organizácia zapojená riadiacim orgánom?

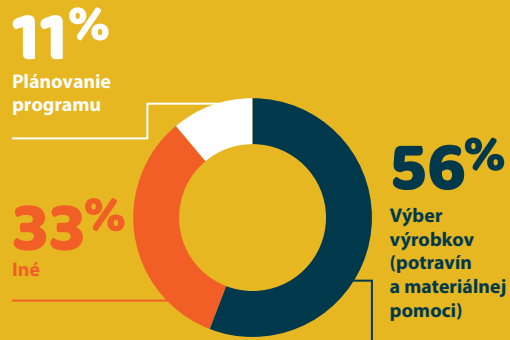

Ktoré témy sa riešili na stretnutiach medzi RO a PO?

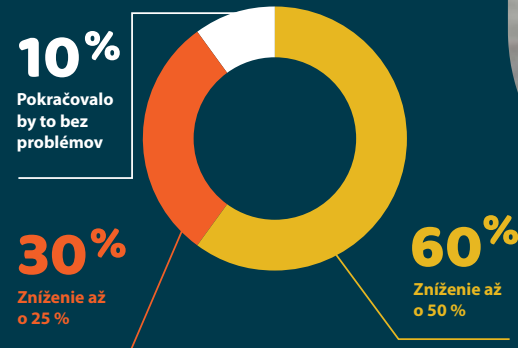
Prieskum zdôraznil niektoré výzvy, ako sú nedostatočné ekonomické zdroje na administratívu, prepravu a skladovanie, ktoré znáša sieť FEBA, to rezonovalo u 80% respondentov, nedostatok skladovacích alebo logistických problémov u 50% respondentov, nedostatok spolupráce s riadiacimi orgánmi u 30%, nedostatok spolupráce s inými partnerskými organizáciami a ťažkosti so zhromažďovaním údajov u 20% a nakoniec problémy týkajúce sa kvality potravín z fondu FEAD (10%).

Aké sú hlavné výzvy?

Zistenia prieskumu ukazujú, že FEAD má rozhodujúci vplyv na distribúciu potravín od potravinových bánk miestnym pridruženým partnerským organizáciám a jeho absencia by mala veľmi významné dôsledky. Pre 60% respondentov by jeho absencia znamenala zníženie aktivity medzi 25 – 50 % a pre 30 % by to znamenalo zníženie o 10 – 25 %.

Aký by bol podľa vás dôsledok absencie fondu FEAD pre činnosť vašej organizácie?

**Prieskum
zdôraznil
nasledujúce
pozitívne
aspekty fondu
FEAD**

80%

respondentov
zastáva názor, že
dostupnosť fondu
FEAD uľahčuje riešiť
potreby miestnych
partnerských
organizácií

90%

respondentov uznáva,
že FEAD má pozitívny
vplyv na stravovanie
(množstvo a
rozmanitosť výrobkov)
najodkázanejších osôb

70%

respondentov sa domnieva,
že dostupnosť fondu FEAD
uvoľňuje ekonomické
a iné zdroje, ktoré sa
pridelia na ďalšie činnosti
v rámci sociálnej inklúzie
najodkázanejších osôb
(napr. zdravotníctvo,
školenie, domov, práca atď.)

70%

respondenti sa domnievajú,
že FEAD umožňuje
zapojenie miestnych
partnerských organizácií
a konečných príjemcov
do procesu sociálnej
inklúzie (sociálne zručnosti,
odborná príprava, hľadanie
zamestnania atď.)

80%

respondentov sa
domnieva, že FEAD
uľahčuje možnosť
zabezpečiť
spoluprácu medzi ich
organizáciou a inými
miestnymi partnerskými
organizáciami

90%

respondentov
sa domnieva, že
FEAD uľahčuje
spoluprácu medzi
ich organizáciou
a územím (napr.
sociálne služby,
verejná správa atď.)

70%

respondentov sa domnieva,
že FEAD prispieva k tomu,
aby sa miestne partnerské
organizácie a koneční
príjemcovia cítili ako súčasť
miestnej komunity

60%

respondentov vyhlásilo,
že prostredníctvom
fondu FEAD vnímajú
európske inštitúcie,
ako bližšie k svojim
organizáciám a tým
najodkázanejším v
Európe

3.

FEAD a európske potravinové banky v čase pandémie COVID-19

COVID-19 vniesol svetlo do úlohy, ktorú zohrávajú členovia federácie European Food Banks Federation. Preukazujú odolnosť vďaka svojmu každodennému nadšeniu a odhodlaniu a tým, že sú spoľahlivým partnerom charitatívnych organizácií pomáhajúcich tým, ktorí to potrebujú.

Podľa spoločného vyhlásenia Medzinárodnej organizácie práce, Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo a Medzinárodného fondu pre rozvoj poľnohospodárstva a Svetovej zdravotníckej organizácie:

”

Hospodárske a sociálne narušenie spôsobené pandemiou je zničujúce: desiatky miliónov ľudí sú vystavení riziku extrémnej chudoby, zatiaľ čo počet podvyživených ľudí, ktorý sa v súčasnosti odhaduje na takmer

690 miliónov, by sa do konca roka mohol zvýšiť až o 132 miliónov.⁸

Toto sa deje aj v Európe. Naša najnovšia správa „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change“, ktorá bola vydaná v septembri 2020, zdôrazňuje

30%

zvýšenie dopytu po potravinách pochádzajúce z nových cieľov chudoby: ľudia bez práce, rodiny s deťmi a starší ľudia žijúci osamote

Preskúmajte správu „European Food Banks today: commitment, creativity, and openness to change“!

⁸ ILO, FAO, IFAD and WHO, Joint Statement Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems, 13. októbra 2020

Pokiaľ ide o podporu FEAD, jednou z hlavných výziev, na ktoré respondenti poukázali, je **problém zvládnuť vyšší počet žiadostí o podporu**, najmä od charitatívnych organizácií.

Napríklad Federación Española de Bancos de Alimentos (FESBAL – Španielska federácia potravinových bánk) zaznamenala nárast príjemcov o 19%, zatiaľ čo potraviny distribuované prostredníctvom programu sa v porovnaní s minulým rokom znížili o 8%.

V dôsledku toho niektorí naši členovia zdôraznili ťažkosti s manipuláciou s väčším množstvom potravín, najmä čo sa týka logistiky a dostupného priestoru v skladoch.

Okrem toho bolo k dispozícii menej dobrovoľníkov, zatiaľčo aktivita sa výrazne zvýšila, najmä počas lockdownu.

Väčšina našich členov sa musela rýchlo prispôsobiť novej situácii, v ktorej chýbali potraviny, vybavenie, skladovacie kapacity a dobrovoľníci, a vytvoriť nové agilné spôsoby bezpečného a rýchleho doručovania potravín miestnym partnerským organizáciám.

A nakoniec 80 % respondentov uviedlo, že COVID-19 ovplyvnil ich každodenné činnosti spojené s fondom FEAD.

90 % respondentov zároveň zdôraznilo, že zmena a doplnenie nariadenia (EÚ) č. 223/2014⁹ o fonde FEAD, ktorým sa zaviedli konkrétne opatrenia na riešenie ohniska COVID-19, nemali vplyv na každodenné fungovanie fondu FEAD.

Od začiatku pandémie až do dnešného dňa členovia federácie European Food Banks Federation svojou každodennou činnosťou naďalej podporujú potreby charitatívnych organizácií, ktoré pomáhajú najodkázanejším osobám.

Pri založení fondu FEAD v roku 2014 Európska únia preukázala silnú solidaritu a vôľu starať sa o najzraniteľnejších občanov a zároveň aktivovala rozsiahlu sieť solidarity zahŕňajúcu verejné orgány, sociálne služby a organizácie občianskej spoločnosti. Dnes je mimoriadne dôležité, aby bola Európska únia odvážna a prejavila odhodlanie postarať sa o najodkázanejšie osoby aj po roku 2020.

⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2020/559 z 23. apríla 2020, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o zavedenie osobitných opatrení na riešenie výskytu ochorenia COVID-19, 24. apríla 2020

European Food Banks Federation asbl - FEBA

Chaussée de Louvain 775
Brusel 1140, Belgicko

+32 2 538 94 50

info@eurofoodbank.org

@EuroFoodBanks

@EuroFoodBanks

eurofoodbanks

European Food Banks Federation

eurofoodbanks

eurofoodbank.org

Vydané 2020, Brusel.

© FEBA. Všetky práva vyhradené. Akákoľvek reprodukcia, úplná alebo čiastočná, musí uvádzať titul a uznanie FEBA a jej členom ako vlastníka autorských práv.

Táto publikácia získala finančnú podporu z programu Európskej únie pre zamestnanosť a sociálne inovácie „EaSI“ (2014 - 2020).
Ďalšie informácie získate na: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=sk>
Názory vyjadrené v tejto publikácii nemusia nevyhnutne odrážať oficiálne stanovisko Európskej komisie.